

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/86/2016
Identifikačné číslo spisu: 8016200441
Dátum vydania rozhodnutia: 01.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200441.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalcu PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľky: K. C., bytom D., W. XX, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa ústredie, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta 8, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sd/38/2016 - 14 zo dňa 13. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sd/38/2016 - 14 zo dňa 13. septembra 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 3. decembra 2015, ktorým odporkyňa zvýšila navrhovateľke podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len zákona) a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016, od 01.01.2016 starobný dôchodok na 20,50 Eur mesačne. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedla, že starobný dôchodok bol zvýšený o 0,20 Eur mesačne. Pevná suma zvýšenia dôchodku sa ustanovila opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z. Podľa §1 písm. a) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z. sa starobný dôchodok v roku 2016 zvyšuje o 1,90 Eur. Suma starobného dôchodku bola určená s prihliadnutím na doby poistenia získané v cudzine. Podľa § 82 ods. 13 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 252/2012 Z. z. sa dôchodková dávka, ktorej suma bola určená s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia získané v cudzine podľa osobitného predpisu alebo podľa medzinárodnej zmluvy, zvýši o pomernú časť pevnej sumy zvýšenia, ktorá zodpovedá pomernej časti, v akej sa priznal čiastkový dôchodok podľa predpisov Slovenskej republiky. Hodnota pomernej časti, v ktorej sa priznal čiastkový starobný dôchodok podľa predpisov Slovenskej republiky, bola uvedená v rozhodnutí o priznaní tohto dôchodku. Suma zvýšenia

0,20 Eur mesačne sa určila tak, že pevná suma zvýšenia starobného dôchodku 1,90 Eur, sa vynásobila číslom 0,10393668, ktoré predstavuje pomernú časť dôchodku patriacu za obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Súd tak rozhodol potom, čo mal za preukázané, že navrhovateľka je poberateľkou dôchodku, ktorého suma bola určená s prihliadnutím na obdobie poistenia získané v cudzine podľa osobitného predpisu, podľa ustanovenia § 82 ods. 13 zákona sa jej zvyšuje starobný dôchodok priznaný podľa slovenských právnych predpisov len o pomernú časť pevnej sumy zvýšenia, t. j. o 0,20 Eur mesačne, podľa výpočtu uvedeného v preskúvanom rozhodnutí, t. j. $1,90 \text{ Eur} \times 0,1039668 = 0,20 \text{ Eur}$ mesačne. Napadnuté rozhodnutie preto ako zákonné podľa § 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil.

Proti uvedenému rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, ktorým namietala, že postup súdu považuje za nesprávny. Poukázala na to, že každoročne žiada Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny a Sociálnu poisťovňu o zmenu zákona o dôchodkoch a nie podľa zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý neobsahuje ustanovenia o odstránení tvrdosti zákona. Poukázala na to, že jej zamestnávateľ odvádza do sociálneho systému štyri roky po 1.158 Eur a jej dôchodok 20,50 Eur sociálna poisťovňa zvyšuje len o 0,20 Eur. Žiadala, aby mala zvyšovaný dôchodok od 2012 do 2016 o pevnú sumu 1,90 Eur a od 2017 o 8,20 Eur. Navrhla, aby odvolací súd vydal rozhodnutie, že jej starobný dôchodok 20,50 Eur sa bude zvyšovať o pevnú sumu ako všetkým dôchodcom a nie percentuálne koeficientom, čo označila za diskriminačné.

Odporkyňa nepovažovala dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní za opodstatnené. Podľa jej názoru súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav vecí, náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúvaného rozhodnutia. Pri posudzovaní nároku navrhovateľky postupovala správne a trvá na správnosti napadnutého rozhodnutia. Napadnutý rozsudok navrhla ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 1. februára 2018 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www. nsud.sk](http://www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

V konaní podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. je predmet súdneho konania vymedzený tým, čo bolo predmetom rozhodnutia, napadnutého opravným prostriedkom. Inými nárokmi, než boli riešené napadnutým rozhodnutím, sa súd zaoberať nemôže.

Predmetom konania v predmetnej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľky od 1. januára 2016.

Podľa § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov dôchodkové dávky sa zvyšujú od 1. januára príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistených podľa vyššie uvedeného postupu. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania.

Podľa § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z. pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2016 sa zvyšuje o 1,90 Eur, ak ide o starobný dôchodok.

Podľa § 82 ods. 13 zákona dôchodková dávka, ktorej suma bola určená s prihliadnutím na obdobie poistenia získané v cudzine podľa osobitného predpisu alebo podľa medzinárodnej zmluvy, sa zvýši o pomernú časť pevnej sumy ustanovenej podľa odseku 12 písm. a), ktorá zodpovedá pomernej časti, v akej sa priznal čiastkový dôchodok podľa predpisov Slovenskej republiky.

Z obsahu spisu vyplýva a navrhovateľka nespochybnila skutočnosť, že právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X. zo dňa 2.9.2013 jej bol podľa § 65 ods. 1 a § 82 zákona a podľa čl. 52 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 833/2004 Z. z. o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia priznaný od 2.2.2012 starobný dôchodok v sume 15,50 Eur mesačne, ktorého výška určená s prihliadnutím na doby poistenia získané v cudzine bola s uvedením spôsobu výpočtu koeficientu (0,1039668) vysvetlená v odôvodnení predmetného rozhodnutia ako pomerná časť starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Najvyšší súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v danom preskúmvacom konaní sa mohol zaoberať len posúdením spôsobu uplatnenia metodiky zvýšenia už priznanej a vyplácanej dávky navrhovateľa, teda len tým, čo bolo predmetom samotného rozhodnutia odporkyne, t. j. zistením, či priznaný a vyplácaný starobný dôchodok navrhovateľky bol od 1. januára 2016 zvýšený v súlade s ustanoveniami § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016. Obdobný názor zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozsudku sp. zn. 9So/65/2008 zo dňa 29. septembra 2008.

Pokiaľ teda odporkyňa preskúmvaným rozhodnutím z 3. decembra 2015 zvýšila starobný dôchodok navrhovateľky od 1. januára 2016 o 0,20 Eur mesačne (ako pomernú časť pevnej sumy zvýšenia 1,90 Eur x koeficient 0,1039668) na sumu 20,50 Eur postupovala v súlade s § 82 ods. 2 a 13 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 1 písm. a) opatrenia Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z., ktorých platnosť a účinnosť nebola relevantným spôsobom spochybnená.

Námietku navrhovateľky vytykajúcu diskriminačný postup voči nej, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, keďže metodika výpočtu a kritériá vyplývajúce z ust. § 82 ods. 13 zákona č. 461/2003 Z. z. sa uplatňujú v druhovo rovnakých konaniach generálne, preto nemožno v tomto prípade hovoriť o mimoriadnom pre navrhovateľku nepriaznivom zaobchádzaní predstavujúcom diskrimináciu. Súd zároveň odkazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/06 z 2. júla 2008, podľa ktorého „ v zmysle článku 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa. V tomto prípade je to práve primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti (zdravotnej) na prácu prostredníctvom systému dôchodkového zabezpečenia, v ktorom kľúčovú pozíciu má sociálne poistenie. Sociálne poistenie ako systém založený na poistnom princípe, osobnej participácii premietajúcej sa do zohľadňovania „zásluhovosti“ pri výpočte dôchodkovej dávky, na sociálnej solidarite a na garancii štátu je založený na princípoch, ktoré sa premietajú nielen do výpočtu dôchodkovej dávky, ale premietajú sa aj do systému jej zvyšovania, ktoré sa podľa všeobecného mechanizmu zákona č. 461/2003 Z. z. má realizovať každý kalendárny rok, s ohľadom na medziročný rast spotrebiteľských cien a rast priemernej mzdy v národnom hospodárstve. Tento mechanizmus podlieha vopred presne ustanoveným pravidlám a s takto založenou valorizáciou sociálny systém počíta tak, aby dôchodkový systém bol funkčný a spoľahlivý. Tým, že integrálnou súčasťou systému sociálneho poistenia sú tak dôchodkové dávky, ako aj ich valorizácia pravidelne uskutočňovaná každoročne v určitom čase a podľa určitých kritérií, možno ju považovať za súčasť základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a podľa čl. 30 ods. 1 listiny a z tohto pohľadu ju treba aj posudzovať. "

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je v súlade so zákonom, pričom ani námietky navrhovateľky neboli spôsobilé spochybníť jeho zákonnosť, preto napadnutý rozsudok podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa §224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľke, ktorý v odvolacom konaní nebola úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.